

PENILAIAN AKHIR SEMESTER GASAL SEKOLAH DASAR
Tahun Pelajaran 2021/2022

Mata Pelajaran	: Bahasa Jawa
Kelas	: V (Lima)
Hari, tanggal	:
Waktu	: 90 menit

I. Wenehana tandha ping (X) ana aksara a, b, c utawa d ing wangsulane kang bener !

KD. 3.1

1. Basa sing digunakake kanggo pidhato ulang tahun karo kanca - kanca yaiku
 - a. basa krama alus
 - b. basa ngoko
 - c. basa guyonan
 - d. basa gaul
2. Nulis pidhato kudu cocog karo
 - a. tamune
 - b. klambine
 - c. kahanane
 - d. panganane
3. *Kupat bumbu santen, menawi lepat nyuwun pangapunten.* Ukara kuwi ing basa Jawa kalebu
 - a. parikan
 - b. geguritan
 - c. paribasan
 - d. tembang
4. Pidhato ing basa jawa uga sinebut
 - a. tanggap wacana
 - b. sesorah
 - c. wawancara
 - d. geguritan
5. Menehi informasi utawa katrangan sawijining perkara, iku tujuane
 - a. wawancara
 - b. pidhato
 - c. salam pambuka
 - d. tembang
6. Salam pambuka isine yaiku
 - a. salaman
 - b. matur nuwun
 - c. atur salam
 - d. kabar berita
7. Tanggap wacana butuhake kaprigelan bab
 - a. olah pikir
 - b. wacana
 - c. olah basa
 - d. wicara

8. Pidhato butuhake kaprigelan bab olah pikir, olah rasa, lan
 - a. olah raga
 - b. olah jiwa
 - c. olah wicara
 - d. olah cara
9. Pidhato kuwi wicara ana sangarepe piyayi akeh, mula kudu duwe rasa
 - a. kendel
 - b. prigel
 - c. isin
 - d. kendel lan prigel
10. Ing ngisor iki tujuane pidhato, **kajaba**
 - a. menehi informasi utawa katrangan sawijining perkara
 - b. menehi hiburan utawa raos panglipur marang pamiyarsa
 - c. menehi palapuran utawa atur palapuran
 - d. menehi kagiyatan para tamu
11. Basa kramane tamu yaiku
 - a. para rawuh
 - b. para sesepuh
 - c. sedulur
 - d. rencang
12. Purwaka isine
 - a. ndonga marang Gusti
 - b. atur salam
 - c. atur keselamatan pakurmatan marang tamu
 - d. atur panuwun lan nyuwun pangapura

KD. 3.2

Wayang Kabudayan Adi Luhung

Sapa sing ora kenal karo wayang. Prasasat meh saben wong kenal wayang. Saora-orane tau weruh utawa krungu crita wayang.

Wayang kuwi pancen kebudayaan sing adi luhung. Ana ing crita wayang kuwi watak wantune manungsa prasasat kabeh kagambar. Dadi crita wayang kuwi bisa kanggo tepa tuladha. Bisa kanggo kaca benggala tumrape manungsa.

Menawa kita bisa ndudut isi luhure crita wayang, mbok menawa anggon kita bebrayan urip iki bisa tentrem. Bisa asung urmat marang kabeh liyan. Semono uga liyan mesthi padha nindakake bebener kaya sing kita tindakake. Mula ayo padha nyinau marang kabudayan sing wis kawentar adi luhung mau.

13. Wayang kuwi pancen kabudayan sing
- adi luhung
 - adi guna
 - adi mulya
 - adigang adigung
14. Manawa bisa ndudut isi luhure crita wayang mbok menawa anggon kita bebrayan urip iki bisa
- mulya
 - tentrem
 - sengsara
 - cilaka
15. Adi luhung kuwi tegese
- susah
 - mulya
 - sedhih
 - cilaka
16. Perang Baratayuda yaiku perang antara
- Pandhawa lan Kurawa
 - Bima lan Arjuna
 - Nakula lan Sadewa
 - Sinta lan Dewi Sri
17. Perang Baratayuda manggon ing
- Bumi Ngastina
 - Tegal Kurusetra
 - Palagan Ambarawa
 - langit sap pitu
18. Adipati Karna uga darani
- Suryakanta
 - Suryatmaja
 - Suryamanto
 - Suraji
19. Nalika srengenge wis tekan ndhuwur, kekarone isih padha perang
- gerilya
 - sedulur
 - tandhing
 - mulya
20. Arjuna lan Karna padha – padha digdaya sekti
- kabeh
 - banget
 - sakabehe
 - mandraguna

21.

Gambar ing sisih kiwa iki jenenge

- Raden Gathutkaca
- Raden Werkudara
- Raden Salya
- Raden Yudhistira

22. Gathutkaca gugur ing madyaning palagan dening

- Adipati Karna
- Raden Janaka
- Raden Salya
- Raden Werkudara

KD. 3.3

Wacanen kanggo mangsuli pitakon nomer 23-28

BANJIR TEKA MANEH

Wis adat saben tekane mangsa rendheng sasi Oktober nganti tekan Maret dibarengi karo pawarta - pawarta kang ana gegayutane karo banyu udan kayata banjir, angin lesus, lemah longsor, lan liya-liyane. Yen wis ngono kabeh jinis informasi elektronik utawa media cetak kang sumebar ing masarakat kayata radhio, tivi, internet, koran, lan sapanunggalane dikebaki dening pawarta banjir.

Wiwit tangi turu nganti arep mapan turu maneh, pawarta banjir ora ana kendhate ngrenggani acara - acara ing media kasebut. Durung suwe ing wiwitaning sasi Januari kepungkur banjir bandhang wis dumadi ing tlatah Jember Jawa Timur lan Wonosobo. Sawise kuwi gonta - ganti liya dhaerah sing keterak banjir.

Kang kalebu banjir gedhe ing wiwitaning taun iki yaiku banjir kang dumadi ing pesisir lor Jawa utawa kondhange kasebut pantura Jawa. Banjir iki meh rata saka tlatah kulon kang klebu dhaerah Jawa Barat nganti tekan pesisir sisih wetan Jawa Timur.

Semono uga dhaerah pesisir Jawa Tengah kalebu Semarang mangetan lan mangulon ora keru melu kebanjiran. Malah miturut kabar saka media tivi lan surat kabar, ana tlatah kang keleb nganti suwene seminggu luwih, amarga banyu ora asat - asat lan udan ora mandheg. Durung maneh, longsor lan banjir cilik - cilikan ing saben tlatah utawa kabupaten mesthi ana. Manungsa ora isa nyingkiri musibah saka banyu udan. Korban manungsa, raja kaya, lan raja brana wis ora bisa kaetung maneh.

Saka musibah banjir kasebut menawa dideleng saben taune nuduhake ora saya suda nanging sawalike malah saya gedhe lan dhaerah sing kena banjir saya rata. Apa iki sing diarani jaman karusakan? Nalika jaman saya maju ananging alam saya bubrah lan rusak.

23. Mangsa rendheng tekane ing sasi ... nganti

a. Maret, Oktober	b. Oktober, Maret
c. Desember, Januari	d. Januari, April

24. Wiwit tangi turu nganti arep mapan turu maneh, pawarta banjir ora ana

- a. lerene
 - b. mandhege
 - c. kendhate
 - d. wiwite
25. Durung suwe ing wiwitaning sasi Januari kepungkur banjir bandhang wis dumadi ing tlatah Jember Jawa Timur lan
- a. Wonosobo
 - b. Temanggung
 - c. Jepara
 - d. Bandung
26. Kang kalebu banjir gedhe ing wiwitaning taun iki yaiku banjir kang dumadi ing pesisir
- a. wetan Jawa
 - b. lor Jawa
 - c. kulon Jawa
 - d. kidul Jawa
27. Pesisir lor Jawa kondhange kasebut
- a. Parangtritis
 - b. Depok
 - c. pantura
 - d. Kartini
28. Banjir iki meh rata saka tlatah kulon kang klebu dhaerah Jawa Barat nganti tekan
- a. pesisir sisih wetan Jawa Timur
 - b. dhaerah Kulon Progo
 - c. pesisir lor Jawa utawa
 - d. dhaerah Semarang
29. Nyunting karangan dilakoni kanthi
- a. neliti lan mbenerake ukara supaya dadi karangan sing becik.
 - b. maca sakabehe karangan
 - c. neliti aksara tanpa mbenerake
 - d. maca tanpa swara
30. Cendhek dhuwure nalika maca teks diarani
- a. swara
 - b. intonasi
 - c. cara maca
 - d. topik
31. Carane gawe karangan kuwi sepisananan kudu duwe
- a. conto
 - b. gambar
 - c. cerita
 - d. topik
32. Underaning bab sing arep digawe karangan kuwi jenenge
- a. topik
 - b. kesimpulan
 - c. wacana
 - d. cerita
33. Maca kanthi meneng, tutuke ora umak umik, ora ana swara sanajan alon diarani
- a. maca batin
 - b. pidhato
 - b. ngrungoake
 - d. nulis karangan
34. Anggonmu maca crita kudu nganggo pocapan sing

- a. cetha
- c. banter

- b. seru
- d. alon

35. Ana ing maca batin, lambe lan swara

- a. ora makarya
- c. umak umik

- b. makarya
- c. kudu alon

II. Isenana ceceg – ceceg ing ngisor iki kanthi tembung kang bener !

KD. 3.1

1. Maca pidhato ora kaya maca
2. Nyunting yaiku kagiyatan ... wacan kang durung trep.
3. Cita kewan-kewan kang bisa ngomong kaya manungsa diarani
4. Cita rakyat sing turun-temurun lan kanggo ngelipur ati arane

KD. 3.2

5. Ibune Adipati Karna yaiku
6. Adipati Karna gugur amarga panah Pasopati ngenani
7. Adipati Karna kuwi satria ing

KD. 3.3

8. Pesisir lor Jawa kondhange kasebut
9. Maca batin luwih ndhisikake
10. Karangan deskripsi iku karangan kang

III. Wangsulana pitakon – pitakon ing ngisor iki kanthi bener !

KD. 3.1

1. Aranana lima perangane sesorah!
2. Aranana bedane maca teks biasa karo maca teks pidhato !

KD. 3.2

3. Gawea ringkesan saka wacan "**Wayang Kebudayaan Adi Luhung**" kanthi tembung kang bener!

4. Tulisen pokok – pokok crita kang ana ing wacan "**Wayang Kebudayaan Adi Luhung**" !

KD. 3.3

5. Kepriye carane maca batin sing bener?

Sugeng Makaryo

KUNCI JAWABAN :

I.

KD. 3.1

1. B

2. C

3. A

4. B

5. B

6. C

7. A

8. C

9. B

10. D

11. A

12. C

KD. 3.2

13. A

14. B

15. B

16. A

17. B

18. B

19. C

20. D

21. A

22. A

KD. 3.3

23. B

24. C

25. A

26. B

27. C

28. A

29. A

30. B

31. D

32. A

33. A

34. A

35. A

II.

KD. 3.1

1. teks biasa.
2. mbenerake
3. fabel
4. dongeng

KD. 3.2

5. Dewi Kunthi
6. janggane.
7. Ngawangga

KD. 3.3

8. pantura.
9. pemahaman utawa pangerten bab isine wacan
10. nggambarake kahanan sawijining bab apa anane

III.

KD. 3.1

1.
 - Salam pambuka
 - Purwaka
 - Surasa basa
 - Pangarep – arep
 - Salam panutup / wasana basa
2. Yen teks biasa anggone maca bisa sembarangan, sing baku mangerti tegese, pesen utawa informasi kang diwaca. Nanging yen maca teks pidhato ora mung ngerti tegese bae.

KD. 3.2

3. (kebijakan guru)
4. – Prasasat meh saben wong kenal wayang.
 - Wayang bisa kanggo kaca benggala tumrape manungsa.
 - Manawa kita bisa ndodot isi leluhur crita wayang, kita bisa urip tentrem.

KD. 3.3

5. Lambe lan swara ora makaryo, mung ngandelake mripat lan pikiran.
Dadi lambe ora oleh umak umik lan nyuwara lan tangan utawa driji ora entuk nuding.